

2. MÕÕTMINE JA VÕRDLEMINE

2.1. TAHKED KEHAD JA VEDELIKUD

Maailmas on erinevaid aineid ja materjale.

Mõned neist on tahked ja mõned vedelad.

Tahketel ja vedelatel ainetel on erinevad omadused.

Uurime neid omadusi lähemalt.

Mõned ained on **vedelas olekus**. Vedelik on voolav aine.

Vedelik võtab selle anuma kuju, mille sees ta on.

Näiteks on vesi pudelis pudeli kujuga.

Järves on vesi aga järve kujuga.

Katse 1

Vaja läheb: vee-klaasi, klaas-kaussi, vett.

1. Võta klaasi-täis vett. Vaatle vee kuju klaasis.
Vala vesi klaasist kaussi. Mis juhtus vee kujuga?
2. Võta vesi peo peale. Püüa sellest teha pallike.
Miks sa ei saa seda teha?

Vesi pudelis

Vesi järves

Mõned kehad on **tahked**. Näiteks: kivi, suhkru-tükk.

Telliskivi

Suhkrutükk

Tahkel kehal on kindel kuju.

Tahket keha saame kaaluda ja mõõta.

Katse 2

Vaja läheb: tüki-suhkrut, lusikat, taldrikut, kivi.

1. Võta kivi kätte. Kirjelda kivi.
2. Kas saad kivist voolida tähekest? Miks ei saa?
3. Pane kivi taldrikule? Kas kivi muutis kuju?
4. Võta kätte üks suhkru-tükk.
5. Kas saad suhkru-tükist voolida tähekest?
Miks ei saa?
6. Pane suhkru-tükk taldrikule.
Kas suhkru-tükk muutis kuju?

Ülesanne 1

1. Vaata, mis on pildil.

2. Vasta küsimustele.

- 1) Missugune on jää?
- 2) Millest tekib jää?
- 3) Mis olekus on vesi jää-pangas?
- 4) Mis olekus on vesi jää-panga ümber?
- 5) Mis olekus on kosest langev vesi?
- 6) Millal muutub vesi tahkeks?
- 7) Millal muutub jää vedelaks?

Jää

Vesi

Ülesanne 2

1. Loe sõnad ja sõna-ühendid.
2. Kas tegemist on vedela aine või tahke kehaga?
3. Kirjuta sõnad sobiva peal-kirjaga tulpa.

*kuivanud puu, külm piim, kuum vesi, villane sokk,
soe tee, seen, kala, klaas-kann, oliivi-õli, Coca-Cola,
keefir, külm jää, bensiin, kuum šokolaad,
mobiil-telefon, jää-purikas, sula-või, vee-pudel*

VEDEL	TAHKE

KEHADE VEDELIKE MÕÕTMINE JA VEDELIKE KOGUSTE MÕÕTMINE

Pea meeles!

Suuruste (pikkus, kaal, temperatuur, maht) mõõtmiseks kasutame mõõte-riistu.

- Milliseid mõõte-riistu sa tead?

Ülesanne 3

1. Loe sõnad.
2. Loe lausete algused.
3. Lõpeta lause sobiva sõnaga.

*mõõdu-lindiga, kaaluga, termo-meeteriga,
mõõte-kannuga*

- 1) Pikkust mõõdame
- 2) Raskust mõõdame.....
- 3) Vedelike mahtu mõõdame
- 4) Õhu-temperatuuri ja keha-temperatuuri
mõõdame.....

Ülesanne 4

1. Vaata pilti.
2. Mida mõõdad pildil kujutatud mõõte-vahendiga?
3. Tõmba sobivale sõnale joon alla.

Õue-thermo-meeter

Pikkust
Raskust
Mahtu
Temperatuuri

Kaal

Pikkust
Raskust
Mahtu
Temperatuuri

Ripp-kaal

Pikkust
Raskust
Mahtu
Temperatuuri

Mõõte-lusikas

Pikkust
Raskust
Mahtu
Temperatuuri

Vee-thermo-meeter

Pikkust
Raskust
Mahtu
Temperatuuri

Mõõte-topsik

Pikkust
Raskust
Mahtu
Temperatuuri

Sauna-kaal

Pikkust
Raskust
Mahtu
Temperatuuri

Mõõte-kann

Pikkust
Raskust
Mahtu
Temperatuuri

Turu-kaal

Pikkust
Raskust
Mahtu
Temperatuuri

Sademe-me-mõõdja

Pikkust
Raskust
Mahtu
Temperatuuri

Köögi-kaal

Pikkust
Raskust
Mahtu
Temperatuuri

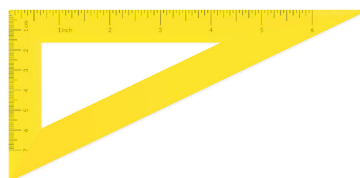
Joon-laud

Pikkust
Raskust
Mahtu
Temperatuuri

Keha-termo-meeter

Pikkust
Raskust
Mahtu
Temperatuuri

Kolm-nurkne joon-laud

Pikkust
Raskust
Mahtu
Temperatuuri

Õmbluse mõõdu-lint

Pikkust
Raskust
Mahtu
Temperatuuri